

วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (Audio-Lingual)

ดร. กัญญาทิพย์ สิงหะเนติ

หลักสำคัญของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (Audio-Lingual)

1. จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถชนิดเดียวกันกับที่เจ้าของภาษานั้นมี กล่าวคือนักเรียนควรจะสามารถใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติเหมือนอย่างทีบรูคส์ (Brooks)¹ กล่าวไว้ว่า “จุดสำคัญเกี่ยวกับการเรียนภาษาอยู่ที่การเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เรียนจนเกิดเป็นนิสัย เช่น การคิดพูดเขียนเป็นภาษานั้น ๆ โดยอัตโนมัติ”
2. เพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย การสอนโดยอาศัยการฟังการพูดจึงเน้นให้สอนภาษาที่สองโดยไม่ต้องอ้างอิงถึงระบบภาษาแม่ของผู้เรียน กล่าวคือระบบภาษาใหม่ที่จะเรียนจะต้องเรียนแยกกับระบบของภาษาแม่ และเพื่อที่จะบรรลุผลการแยกภาษาสองระบบนี้ จะต้องห้ามใช้ภาษาแม่ในห้องเรียน
3. ทักษะที่มุ่งหมายไว้จะสำเร็จได้โดยกำหนดสภาวะการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนจะถูกกำหนดเงื่อนไขให้โต้ตอบสิ่งที่มากระตุ้นทั้งปากเปล่าและการเขียนโดยไม่อนุญาตให้ผู้เรียนมีเวลาคิดหาคำตอบ ถ้ามีการลังเลครุควรหันไปหาผู้เรียนคนอื่น หรือให้ผู้เรียนทั้งชั้นว่าตามคำตอบที่ถูกคือทั้งนี้เพื่อต้องการจะให้ผู้เรียนพูดโต้ตอบโดยอัตโนมัติ เช่น ถ้าครูทักผู้เรียนว่า Good morning How are you ? ผู้เรียนจะต้องไม่คิดกับตัวเองว่า “ครูใช้กริยาเป็นบุรุษที่สอง พหูพจน์และในปัจจุบันกาล ที่นี้ก็ต้องตอบโดยใช้กริยาตัวเดียวกันและกาลเดียวกันแต่จะต้องเป็นบุรุษที่หนึ่งเอกพจน์” ก่อนที่จะตอบครูว่า “I m fine, thanks” ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ที่จะพูดโดยไม่คำนึงถึงวิธีที่จะผูกประโยคเข้าด้วยกัน ภาษาแม่ของผู้เรียนเป็นภาษาที่คิดเป็นนิสัย ดังนั้นผู้เรียนจะต้องใช้

¹ N. Brooks, *Language and Language Learning : Theory and Practice* (2 nd. ed.) New York : Harcourt, Brace & World 1964 P. 49

ภาษาที่สองจนเกิดเป็นนิสัยเช่นเดียวกัน จุดสำคัญของการสอนแบบนี้ คือ ให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบในแบบแผนโดยวิธีท่องจำบทสนทนา และการฝึกรูปประโยค (pattern drill) ในการฝึกแบบนี้ครูจะเป็นคนคอยกระตุ้น ผู้เรียนก็จะโต้ตอบทีละคนหรือเป็นกลุ่มต่อสิ่งเร้าอันนั้น และผู้เรียนก็จะได้รับการสนับสนุนในทันทีด้วยการได้ยิน ได้ฟังคำตอบที่ถูกต้อง ในไม่ช้าผู้เรียนก็จะเรียนรู้ในการโต้ตอบด้วยคำตอบที่ถูกต้องโดยอัตโนมัติโดยไม่มีการคิดถึงกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ล่วงหน้า

4. การฝึกรูปประโยค จะต้องสอนโดยไม่ให้คำอธิบายกับผู้เรียน กล่าวคือให้ผู้เรียนฝึกรูปประโยคกัน ๆ ก่อนที่ครูจะอธิบายการใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ จุดประสงค์ของการฝึกแบบนี้ก็เพื่อให้นักเรียนสามารถโต้ตอบโดยไม่ต้องหยุดคิด ตามทฤษฎีของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดนั้น ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาจะเป็นผลร้ายต่อความก้าวหน้าของผู้เรียน ประสพการณ์จากการใช้ภาษาแม่ได้พิสูจน์แล้วว่าคนเราไม่สามารถใช้ภาษาและคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการสรุปบอกกฎเกณฑ์สั้น ๆ ทางภาษาจึงมักจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดการใช้รูปประโยคอย่างถนัดแล้วเท่านั้น การอธิบายกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อย่างยืดยาวที่เคยใช้ในแนวทางการสอนไวยากรณ์แบบเก่านี้ไม่น่ามาใช้

5. ในการที่จะพัฒนาทักษะทั้งสี่ทางภาษาที่จะเรียน ครูควรจะยึดหลักลำดับของทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ภาษาแม่ กล่าวคือในเบื้องต้นผู้เรียนจะเรียนรู้การฟังก่อน ต่อมาคือการพูด การอ่านและการเขียนเป็นท้ายสุด ทั้งสี่ทักษะนี้ทักษะการพูดและการฟังควรมาก่อนทักษะที่เกี่ยวกับการอ่านและการเขียน อย่างไรก็ตาม ทักษะการอ่านการเขียนก็มีใช้ว่าจะถูกละเลยแต่ก็จะสอนในภายหลัง และให้ความสำคัญน้อยกว่าสองทักษะแรกเท่านั้นเอง

หนังสือเรียนของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด

ในตอนแรก ๆ หนังสือเรียนตามวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดประกอบด้วยบทเรียนย่อย ๆ แบ่งออกเป็นสามตอนด้วยกัน คือ บทสนทนา การฝึกรูปประโยค กิจกรรมเสริม คำอธิบายทางไวยากรณ์มีน้อยมากหรือไม่มีเลย และถ้ามีก็มักจะนำมาสรุปย่อ ๆ ในภายหลังจากที่การฝึกหัดได้สิ้นสุดลงแล้ว หนังสือเรียนประเภทนี้ให้ความสำคัญแก่รูปประโยคมากกว่าตัวศัพท์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบต่อเครื่องกระตุ้นทั้งทางพูด ฟังหรืออ่านเขียน ได้อย่างอัตโนมัติ

เครื่องแบบสำหรับใช้ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษามักจะมากับหนังสือเรียน ตามปกติเทปเหล่านี้จะมีบทสนทนาและแบบฝึกหัดที่ใช้ในการสนทนา อุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา ที่จะช่วยแนะนำความหมายของบทสนทนาและช่วยเป็นเครื่องกระตุ้นสำหรับการฝึกหัดบทสนทนามัก จะให้มาพร้อมกับตัวหนังสือเรียน หนังสือเรียนหลายเล่มมักจะมีคู่มือแบบฝึกหัดในการเสริมทักษะ การเขียนด้วย

รูปแบบของบทเรียนที่ใช้กันอยู่นั้นเรียบเรียงได้หลายแบบ เช่นแบบที่มีประโยคหลาย ๆ รูปประโยคปรากฏในตอนต้นของบทสนทนา บางแบบก็มีการเสนอคำอธิบายรูปประโยคที่ละแบบ ในแต่ละบท บทเรียนบางบทก็ไม่รวมบทสนทนาไว้ด้วยเลย บางบทก็ใส่บทสนทนาไว้หลังคำ อธิบายรูปประโยคต่าง ๆ และแบบฝึกหัด

หนังสือเรียนตามวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดที่พิมพ์เป็นครั้งที่ 2-3 มักจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่พิมพ์ของเดิมบ้างโดย 1. มีคำอธิบายทางไวยากรณ์ก่อนฝึกกรุปประโยค 2. ให้คำ อธิบายเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อย่างละเอียด 3. ไม่เน้นการจัดลำดับทักษะในการเรียนทาง ภาษาย่างแต่ก่อน อย่างไรก็ตามก็มีการใช้บทสนทนาเพื่อเป็นการแนะนำศัพท์ใหม่ ๆ รูปประโยคใหม่ ๆ การใช้วิธีฝึกกรุปประโยค การเน้นการปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย การเน้นทักษะการพูดการฟัง ความ ต้องการลดข้อผิดพลาดของเด็กให้น้อยที่สุด การเน้นการโต้ตอบของนักเรียนโดยครูและ/หรือเทป เหล่านี้ก็ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในบทเรียนที่ใช้วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด

วิธีการสอน

วิธีการสอนในห้องเรียนเริ่มต้นด้วย “ระยะก่อนอ่าน” (prereading period) ซึ่งเป็น ระยะเวลาที่ไม่ให้ผู้เรียนใช้หนังสือ เพราะสาเหตุที่ว่าการเห็นคำที่เขียนไว้จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา นิสัยการออกเสียงที่ถูกต้อง “ระยะก่อนอ่าน” นี้แตกต่างกันไป คืออาจกินเวลา 2-3 วัน 2-3 อาทิตย์ไปจนถึงตลอดภาคการศึกษา ภาษาที่ใช้สอนมีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ครูจะเห็นจำเป็นสำหรับ การเริ่มสร้างนิสัยการออกเสียงที่ถูกต้องและพอเพียง ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะย่อระยะก่อนอ่านนี้ ลงหรือไม่ให้มีเลย

ครูเป็นศูนย์กลางของชั้นเรียน ครูหรือเทปเป็นแม่แบบภาษา ผู้เรียนฟังแม่แบบก่อนที่ จะออกเสียงคำวลีประโยคในบทสนทนาหรือรูปประโยคอื่น ๆ ตามแม่แบบ เมื่อเห็นว่าผู้เรียน

ก้าวหน้าขึ้น ก็เริ่มเปลี่ยนแปลงรูปคำหรือรูปประโยค บทบาทของผู้เรียนคือโต้ตอบปากเปล่าหรือ บางทีก็ด้วยวิธีการเขียน ผู้เรียนอาจตอบพร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือตอบทีละคน ครูเป็นแม่แบบเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนให้พูดและตั้งใจคอยฟังคำตอบ นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางภาษา เช่นเน้นคำตอบที่ถูกต้อง และคอยแก้ถ้าผู้เรียนตอบผิด

หลังจากที่ผู้เรียนได้รับหนังสือแล้ว การเรียนก็เป็นไปตามลำดับของทักษะทางภาษา ในช่วงระยะหนึ่งครูอาจจะสอนทักษะการฟัง พูด ในบทหนึ่ง ๆ และให้นักเรียนอ่านเขียนจากบทก่อน ๆ การเรียนดำเนินไปเรื่อยๆ ตามหนังสือ โดยการท่องจำบทสนทนาฝึกหัดรูปประโยค จนกระทั่งผู้เรียนสามารถใช้ภาษาโต้ตอบต่อเครื่องกระตุ้นได้โดยอัตโนมัติ โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาจนสามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องราวในขอบเขตที่จำกัดได้

กิจกรรมในห้องเรียน

บทเรียนตามวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดนี้ประกอบด้วย

1. **บทสนทนา (Dialog)** ในขณะที่ศึกษาเกี่ยวกับบทสนทนาที่ละบรรทัดผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้ภาษาในบทสนทนานั้น ๆ ด้วย ขั้นตอนต่อไปก็คือการเรียนเกี่ยวกับระบบเสียงสูงต่ำในบทสนทนานั้น ๆ ที่สำคัญผู้เรียนจะค่อย ๆ ชินต่อเสียงต่างๆ ของภาษานี้ ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะค่อย ๆ เรียนรู้ศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์รูปประโยคไปด้วย จากบทสนทนานี้เช่นกัน ผู้เรียนอาจจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเจ้าของภาษาตลอดจนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น ๆ ด้วย ซึ่งอาจจะเป็นทางด้านประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม จึงเห็นได้ว่าคำพูดต่าง ๆ ในบทสนทนามักจะเป็นคำพูดที่เจ้าของภาษาใช้พูดกันจริงๆ ในวัฒนธรรมนั้น ๆ สิ่งซึ่งครูจะต้องระวังในการเป็นแม่แบบให้ผู้เรียนก็คือต้องคอยดูว่าผู้เรียนเข้าใจหรือยังก่อนที่จะให้พวกเขาพูดตาม ครูต้องฝึกและทบทวนบทเรียนอยู่เสมอจนกว่าจะเห็นได้ว่าผู้เรียนทุกคน ท่องจำได้ขึ้นใจ

2. **การฝึกรูปประโยค (Pattern Drill)** เมื่อผู้เรียนคุ้นเคยกับบทสนทนาแล้วผู้เรียนก็จะเริ่มฝึกรูปประโยค ซึ่งจะฝึกในคำโครงสร้าง ความหมายและศัพท์ การฝึกแบบนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โครงสร้างประโยคให้มากจนกระทั่งถึงจุดที่จะสามารถโต้ตอบได้โดยอัตโนมัติ โดยไม่ได้คิดล่วงหน้า เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาแม่ใช้โครงสร้างทางภาษาของตนเองได้โดยอัตโนมัติ

จุดประสงค์ของการฝึกแบบนี้ก็เพื่อจะให้ผู้เรียนสามารถใช้โครงสร้างสำคัญ ๆ ของภาษาที่สองให้เป็นไปโดยอัตโนมัติได้ เช่นเดียวกับภาษาแม่ การฝึกประโยคนี้มีหลายขั้นตอนด้วยกัน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การฝึกให้พูดซ้ำตามแบบ (Repetition Drill) ครูจะให้ผู้เรียนกล่าวซ้ำตามครูหรือเทป โดยครูหรือเทปจะชี้ให้เห็นรูปประโยคที่จะเรียนกัน แล้วผู้เรียนกล่าวตามโดยเน้นที่รูปประโยคนั้น เมื่อผู้เรียนกล่าวตามซ้ำพอสมควรแล้วขั้นต่อไปคือฝึกชนิดหาคำมาเติมแทน (Substitution Drill) โดยครูให้ผู้เรียนกล่าวตามประโยคที่ใช้เป็นแม่แบบก่อน ต่อมาครูก็จะให้คำใหม่มาอีกคำหนึ่ง และให้ผู้เรียนแต่งประโยคโดยใช้คำนั้นอยู่ด้วย โดยจะต้องรักษาโครงสร้างแบบแผนของประโยคแม่แบบไว้ การฝึกชนิดนี้ยากกว่าการว่าปากเปล่าตามครูในการฝึกให้พูดซ้ำตามแบบเพราะผู้เรียนจะต้องจำประโยคแม่แบบให้ได้ จุดประสงค์ของการที่ให้ผู้เรียนฝึกอยู่ในวงจำกัดก็เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาจนถูกต้องมากกว่าที่จะปล่อยให้พูดผิด ๆ ระหว่างการเรียน ต่อไปนี้คือตัวอย่างของการฝึกชนิดหาคำมาเติมแทน

Madame Duval	}	prepares dinner.
He		
Mother		
She		

The boy	}	in the garden.
walks		
works		
is		

หนังสือเรียนรุ่นแรก ๆ มักจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับไวยากรณ์ ศัพท์ควบคู่ไปกับการฝึกบทสนทนา การฝึกให้พูดซ้ำตามแบบ (Repetition drill) และการฝึกชนิดหาคำมาเติม (Substitution drill) แต่ในหนังสือเรียนรุ่นต่อ ๆ มาได้เสริมบทสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับไวยากรณ์เข้าไปหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนโครงสร้างทางไวยากรณ์จบแล้ว โดยปกติบทสรุปสั้น ๆ ที่ว่านี้ก็คือการให้คำรูปต่าง ๆ ติดตามด้วยคำอธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับส่วนประกอบที่สำคัญของโครงสร้าง เช่น

Present Progressive *		
Subject	Verb	-ing form of the verb
Pronoun	to be	
I	am	
You	are	
He, She, It	is	talking, eating, etc.
We		
You		
They	are	
<ol style="list-style-type: none"> 1. The present progressive is made up of a form of the verb "to be" and an-"ing" form of the verb. 2. Forms of the verb "to be" change to agree with the subject. The -"ing" form of the verb never changes. 3. To make the -"ing" form of the verb, remove the infinitive sign "to", and add -"ing" to the end of the verb. 		

การฝึกหัดการเปลี่ยนแปลงรูปประโยค (Transformation Pattern Drill) เป็นการฝึกกรุปประโยค โดยผู้เรียนจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในรูปประโยคแบบแผนของการฝึก เป็นการประยุกต์ของทฤษฎีทางจิตวิทยาการกระตุ้น-ปฏิกิริยาโต้ตอบ (stimulus-response) ที่มีโดยตรงต่อการสอนภาษาที่กำลังเรียน คือผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นทางภาษา และก็มีปฏิกิริยาโต้ตอบ การโต้ตอบอันนี้ก็จะได้รับการสนับสนุนในทันทีจากครู เทป แผ่นเสียงหรือแบบเรียน กว่าที่ผู้เรียนจะถึงระดับการฝึกหัดชนิดเปลี่ยนแปลงรูปประโยคได้เป็นที่คาดว่าผู้เรียนคงจะสามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่กล่าวซ้ำในบทสนทนาและในการฝึกกรุปประโยคอย่างง่าย ๆ ได้แล้ว ในระดับนี้ผู้เรียนจะถูกถามให้ตอบด้วยการเลือกคำหรือรูปประโยคที่เหมาะสมถูกต้อง การโต้ตอบของผู้เรียนก็จะต้องยึดหลักเดียวกัน คือจะต้องเป็นไปโดยอัตโนมัติปราศจากการไตร่ตรองหรือวิเคราะห์ใด ๆ ตัวอย่างเช่น

* N.B. ตัวอย่างของแบบฝึกหัดชนิดต่าง ๆ นำมาจาก Chapter 5 ของ **Developing Second Language Skills : Theory to Practice**. แต่งโดย K. Chastain.

Patterned Response Drill	
When are you leaving ?	I'm leaving now.
When is he leaving ?	He's leaving now.
When are they leaving ?	They're leaving now.
When are we leaving ?	We're leaving now.
When is she leaving ?	She's leaving now.
When am I leaving ?	You're leaving now.

Changing number : Singular ←————→ Plural	
I am watching the news on T. V.	We are watching the news on T.V.
She is preparing her dinner.	They are preparing their dinner.
He is discussing politics.	They are discussing politics.

คำตอบของการฝึกกรุปประโยคเหล่านี้ให้มาด้วยในบทเรียนตอนแรกๆ และจะไม่ให้คำตอบในบทเรียนหลัง ๆ สังเกตได้ว่าในบทเรียนหลัง ๆ มักจะเพิ่มการฝึกในสถานการณ์ที่เหมือนจริง (realistic drill) ซึ่งเป็นการฝึกหัดเปลี่ยนแปลงรูปประโยค (transformation drill) ชนิดหนึ่งเหมือนกัน ข้อแตกต่างอยู่ที่ว่า การฝึกในสถานการณ์ที่เหมือนจริง (realistic drill) คล้ายกับการแลกเปลี่ยนการสนทนาทางภาษาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ๆ เช่น

Cued Response	
Teacher	Student
What is this ? (chair)	This is a chair.
(ruler)	This is a ruler.
(book)	This is a book.

3. **กิจกรรมเสริม** หลังจากที่ผู้เรียนเห็นและฝึกกรุปประโยคตลอดจนไวยากรณ์จากบทสนทนาแล้ว ผู้เรียนก็จะมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่เขาจะใช้ความรู้ที่เรียนมาเบื้องต้น กิจกรรมที่ว่่านี้น่าจะดีกว่าการฝึกที่แล้วๆ มา ผู้เรียนที่มาถึงขั้นนี้นับได้ว่าอยู่ใกล้จุดมุ่งหมายมาก คือสามารถที่จะใช้รูปประโยคต่างๆ

เพื่อสนทนากับผู้อื่นได้ จุดประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อหาโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สิ่งที่เรียนมาในสถานการณ์ที่เป็นจริงและเป็นการถ่ายทอดสิ่งที่เขาได้เรียนและฝึกมาสู่สภาพแวดล้อมใหม่ๆ กิจกรรมต่างๆ ควรจะลำดับให้เรียงจากง่ายไปหายาก ซึ่งบางทีก็มีแม่แบบไว้ให้ ส่วนมากจะแนะผู้เรียนโดยการจำกัดคำตอบแต่เพียงรูปประโยคที่เขาคุ้นเคยจริงๆ เท่านั้น กิจกรรมเสริมนี้เป็นขบวนการที่จะสร้างความสามารถของผู้เรียนให้ถึงจุดที่เขาจะสามารถใช้ภาษาได้จริงๆ หลักสำคัญอันหนึ่งก็คือการให้ผู้เรียนฝึกการใช้รูปคำที่ถูกต้อง จะต้องหลีกเลี่ยงการใช้รูปคำที่ผิดๆ ผู้เรียนจะต้องได้รับการชี้แนวทางให้ระมัดระวังและป้องกันจากการใช้ภาษาอย่างผิดๆ ตัวอย่างของกิจกรรมเสริมเช่น

1. การดัดแปลงบทสนทนา (Dialog Adaptation)

ในกิจกรรมนี้ ครูจะถามคำถามที่ต้องการคำตอบโดยตรงจากบทสนทนาหรือคำตอบที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในบทสนทนา ตัวอย่างเช่น

Johnny	:	What's your name ?
Jane	:	My name is Jane. What's yours ?
Johnny	:	Mine is Johnny.

Questions based on the dialog structures :

What's your name ?

Response Drills : nondirected answer

What time do you get up ?

What time do you go to bed ?

What time do you eat lunch ?

2. เรื่องเล่า (Recombination Narratives)

กิจกรรมที่ยากขึ้นอีก คือ กิจกรรมว่าด้วยเรื่องเล่า ทั้งประโยค และ ศัพท์จะประกอบกันเป็นเรื่องเล่าสั้นๆ ให้อ่าน ผู้เรียนควรที่จะคุ้นเคยกับความหมายและเค้าโครงของคำและประโยคที่ใช้ในเรื่องเล่าแล้ว เพียงแต่ว่าสิ่งเหล่านี้มารวมกันปรากฏอยู่ในความหมายแวดล้อมใหม่สำหรับ

เขา กิจกรรมว่าด้วยเรื่องเล่าจะเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนเห็นวิธีที่จะรวมส่วนต่างๆ ของภาษาเข้าไว้ด้วยกัน จุดประสงค์หลักของเรื่องเล่านี้เพื่อฝึกการอ่าน ฝึกการถาม-ตอบจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

3. การรายงานตามแนวที่กำหนดไว้ให้ (Guided Presentation)

กิจกรรมนี้จะให้เสรีภาพผู้เรียนในการพูดมากขึ้น โดยเฉพาะคำตอบในหนังสือเรียน บางเล่ม ตอนท้ายบทจะให้ผู้เรียนรายงานปากเปล่าหรือด้วยการเขียน ซึ่งในรายงานนั้นผู้เรียนจะต้องใช้ศัพท์และรูปประโยคที่ได้เรียนมาในบทนั้นๆ เมื่อผู้เรียนอ่านคำถามที่แนะไว้ให้เขาก็จะเขียนข้อความสั้นๆ ได้ ยิ่งเรียนมากขึ้น รายงานนั้นก็ย่อมยาวและยากขึ้นเรื่อย ๆ ตัวอย่าง

Your family

What's your name? What are your parents' names?

What is the name of your brother? Sister?

Where do you live? Where do you go to school?

Where does your father work? Where does your mother work?

4. การกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกบทสนทนา (Conversation Stimulus)

ครูให้ผู้เรียนได้พูดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สมมติขึ้น เช่น

You see a new girl in the hall, you walk up to her, introduce yourself, and find out her name and where she lives.

ข้อดีและข้อเสียของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด

ข้อดีของวิธีการสอนชนิดนี้ได้แก่

1. เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการสอนแบบนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 เริ่มต้นจาก การฟัง การพูด ซึ่งนำมาใช้เป็นพื้นฐานของการสอนทักษะการอ่าน การเขียนและจุดมุ่งหมายอีกอย่างหนึ่งที่ควบคู่กันไปก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ตลอดจนตัวเจ้าของภาษาเอง โดยการใช้ประสบการณ์ทางภาษาเป็นสื่อกลาง จึงอาจกล่าวได้ว่าการสอนภาษาโดยวิธีนี้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาความเข้าใจและความคล่องตัวในการพูดภาษาต่างประเทศของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้เรียนภาษาส่วนที่จะนำไปใช้สื่อความหมายในสถานการณ์จริง ๆ ได้ตั้งแต่ต้น

2. สิ่งจูงใจของผู้เรียนในชั้นเรียนโดยอาศัยการฟังการพูดนั้นนับว่าค่อนข้างสูง ผู้เรียนชอบการเรียนรู้ชนิดที่เขาจะสามารถใช้ภาษาได้นับแต่วันแรกเริ่มของการเรียน การที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกประสบผลสำเร็จในความสามารถใช้สิ่งที่เรียนมาตั้งแต่เริ่มต้นของการเล่าเรียนสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ผู้เรียน เทคนิคที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม และกระตุ้นอยู่ตลอดเวลาทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกอึดอัดที่จะลองพูดออกเสียงสำเนียงภาษาต่างประเทศที่ไม่คุ้นหูต่อหน้าเพื่อนคนอื่น ๆ การฝึกพูดโดยใช้เครื่องบันทึกเทปหรือห้องปฏิบัติการทางภาษาทำให้ผู้สอนสามารถหันมาเอาใจใส่ผู้เรียนแต่ละคนได้มาก

3. ข้อดีอีกอย่างหนึ่ง เนื่องมาจากการที่ผู้เรียนได้รับการฝึกอย่างมีระบบโดยตัวนั้ ในรูปประโยค หรือโครงสร้างประโยค ทั้งนี้เนื่องมาจากความจริงที่ว่า บทเรียน หรือ หนังสือเรียนตามแนวทางนี้ได้เรียบเรียงมาอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสามารถได้รับการฝึกหัดได้มากกว่าวิธีการสอนแนวอื่น

ข้อเสียของวิธีการสอนชนิดนี้ ได้แก่

1. ผู้เรียนได้รับการสอนการฝึกฝนเหมือนอย่างนกแก้วนกขุนทอง คือสามารถพูดตามเป็นประโยคได้อย่างถูกต้องเมื่อมีสิ่งมากระตุ้น แต่ทว่าไม่แน่ใจในความหมายของสิ่งที่ได้พูดออกไป และไม่สามารถที่จะนำเอาสิ่งที่ท่องจำได้อย่างแม่นยำนั้นไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่เรียนมาได้ ข้อเสียนี้อาจแก้ไขได้ ถ้าผู้สอนจะฝึกฝนผู้เรียนตั้งแต่แรกให้เขามีความสามารถที่จะประยุกต์สิ่งที่เขาได้จำและฝึกหัดในชั้นเรียนมาใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ

2. เทคนิคการสอนโดยวิธีท่องจำ และพูดเลียนแบบอาจทำให้น่าเบื่อโดยเฉพาะในแง่ของผู้เรียน คำกล่าวนี้อาจเป็นจริงได้โดยเฉพาะกับผู้สอนที่คอยแต่จะสอนอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงปฏิกิริยาของผู้เรียนเลย วิธีสอนโดยอาศัยการฟังการพูดจะได้รับผลสำเร็จก็ต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบของผู้สอนอยู่เหมือนกัน เพราะผู้สอนควรจะต้องตื่นตัวอยู่เสมอ และคอยดัดแปลงวิธีการนำเสนอบทเรียนไม่ให้จำเจ ซ้ำซากจนเกินไป

3. ข้อเสียของวิธีการสอนแบบนี้มีอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้เรียนมักจะไม่ได้รับการอธิบายถึงเหตุผลหรือหลักการที่อยู่เบื้องหลังของการฝึกฝนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นพวกเขาจึงมักไม่ค่อยเข้าใจในความเป็นไปได้และวงจำกัดของสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ และไม่สามารถที่จะนำเอารูปแบบ

ประโยคที่เรียนมานั้นออกมาใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในกรณีฝึกชนิดนั้น ๆ

4. ข้อโจมตีอีกอันหนึ่ง ก็คือ การทิ้งช่วงห่างเกินไประหว่างการฝึกการฟังการพูด (โดยไม่ได้เห็นบทเรียน) และการที่ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวบทเรียน ซึ่งบางแห่งทิ้งช่วงห่างถึง 24 อาทิตย์ แทนที่จะเป็นระยะ 6 ถึง 10 อาทิตย์ ซึ่งนับว่าเป็นการทิ้งช่วงเวลาที่นานพอควรแล้ว เชื่อกันว่าการทิ้งช่วงเวลาที่ห่างเกินไปทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนิสัยที่จะออกเสียงให้เชื่อมโยงกับสัญลักษณ์ ในทางการเขียน ผู้สอนหลายคนชี้แจงว่าผู้เรียนบางคนรู้สึกไม่เชื่อมั่นในตัวเองเมื่อถูกบังคับให้คอยฟังประกาศการรับฟังแต่ลำพังอย่างเดียว เพราะเขาพบว่า เป็นการยากที่จะจดจำทุกอย่างที่เขาได้ยินในสภาพการณ์ที่เขาเองก็ยังไม่เคยชินต่อสำเนียงและเสียงทางภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ผลสืบเนื่องมาจากเหตุที่ว่า ตั้งแต่เขาเรียนหนังสือมา เขาได้รับการฝึกฝนให้เรียนโดยการใช้หนังสือควบคู่กันไปตลอดเวลานั่นเอง นอกจากนี้ผู้สอนหลายคนยังให้ความเห็นว่า การที่ไม่ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวบทเรียนควบคู่ไปนั้น จะมีผลทำให้ผู้เรียนสะกดคำผิด ๆ และจำสิ่งผิด ๆ ไป จึงเป็นการดีกว่า ถ้าจะให้ผู้เรียนเห็นภาษาเขียนที่ถูกต้องโดยเร็วจากบทเรียน เพื่อจะเป็นเครื่องช่วยความจำ

5. ยังเป็นที่โต้เถียงกันอยู่ว่า การสอนโดยวิธีนี้ จะเหมาะสมกับผู้เรียนทุกประเภท ทุกวัยหรือไม่ ประสบการณ์ชี้ให้เห็นว่า วิธีนี้เหมาะสมมากสำหรับผู้เรียนที่อายุน้อย ๆ เพราะเขายังอยู่ในวัยที่ชอบลอกเลียนแบบและเรียนรู้จากกิจกรรมมากกว่าจากคำอธิบายหรือข้อเท็จจริง ผู้เรียนที่สมองไม่ค่อยจะไวเรียนรู้วิธีนี้ได้ผลมากกว่าวิธีสอนแบบเก่า เพราะเขาจะเรียนได้ผลสืบหน้าไปเรื่อย ๆ หลาย ๆ คนกล่าวว่าแนวการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดเป็นประโยชน์มากที่สุดสำหรับผู้เรียนระดับกลาง ๆ หรือค่อนข้างจะไม่เก่งโดยอ้างว่าผู้เรียนที่สมองไวมักจะรู้สึกเบื่อเสียก่อนที่ผู้เรียนคนอื่น (ที่สมองช้ากว่า) จะรู้สึกว่าได้ฝึกฝนในการพูดอย่างพอเพียง ในอันที่จะสร้างนิสัยการพูดที่ต้องตามแบบแผน ผู้เรียนที่ค่อนข้างจะเฉื่อยฉวยเวลานี้มักจะรู้สึกกระวนกระวายถ้าเขาไม่สามารถเรียนบทใหม่ต่อไปได้ในทันทีที่เขารู้สึกเข้าใจในกฎเกณฑ์ของสิ่งที่เขากำลังเรียนอยู่อย่างชัดเจนแล้ว สำหรับผู้ใหญ่ก็สามารถใช้วิธีการสอนแบบนี้ให้บรรลุตามเป้าหมายได้ ถ้าการฝึกท่องจำและเลียนแบบที่ว่ามีคำอธิบายมาให้ เพราะผู้ใหญ่สามารถเรียนได้โดยใช้เวลานั้นสั้นกว่าเด็ก ๆ และผู้ใหญ่ได้พัฒนาการสร้างนิสัย รู้จักการจัดลำดับสิ่งที่จะต้องเรียนได้แล้ว

6. วิธีการสอนแบบโดยอาศัยการฟังการพูด^{๕๕}ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นประการสำคัญ ถ้าจะให้ผู้สอนเป็นแม่แบบให้ดีกว่าตามแล้ว ผู้สอนควรมีสำนึกและการออกเสียงสูงต่ำให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด แต่ถ้าสำเนียงยังไม่ถึงขั้นดังกล่าวนั้น อาจช่วยได้โดยการใช้ฟังแม่แบบจากเทปผู้สอนควรเอาใจใส่ให้มากถ้าต้องการให้การฝึกฝนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องตระเตรียมและวางแผนการใช้บทเรียนนั้น ๆ อย่างดีด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นการยากที่ผู้สอนเพียงคนเดียวจะสอนหลาย ๆ ชั้นด้วยวิธีการนี้ โดยปราศจากความรู้สึกเบื่อบ่อยในบทเรียน ผู้สอนที่รู้สึกเช่นนี้อาจจะนำเอากิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านการเขียนมาใช้ในชั้นเรียนเร็วกว่ากำหนด ถ้าเขาต้องการจะรักษาระดับความเอาใจใส่ในการสอนไม่ให้ลดต่ำลง ประสิทธิภาพของวิธีการสอนใด ๆ ในสภาวะการณ์ใด ๆ นั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนแต่ละคนมากทีเดียว อย่างไรก็ตาม ถ้าครูผู้สอนรู้จักประยุกต์ใช้วิธีการสอนแบบปากเปล่า^{๕๖}อย่างชาญฉลาดแล้ว ก็จะไปสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

ในอันที่จะหลีกเลี่ยงมิให้ข้อเสียต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นเกิดขึ้นในขณะที่ใช้วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด^{๕๕} มีข้อเสนอแนะที่ครูผู้สอนน่าจะนำไปปฏิบัติจนได้ผลเป็นอย่างดีได้ กล่าวคือ

1. ควรจะหาทางให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงเหตุผลของวิธีที่เขาได้รับการสอน ผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนทราบว่าทำไมเขาจึงต้องฝึกฝน โครงสร้างประโยคนั้น ๆ คำศัพท์นั้น ๆ และควรอธิบายเช่นกันว่า การเอาใจใส่ในขณะที่ฝึกฝนอยู่นั้นจะทำให้รู้ค่านิยมไปสู่วัตถุประสงค์ของการพูดภาษาอย่างคล่องแคล่วได้อย่างรวดเร็ว การอธิบายเช่นนี้จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิธีการสอนนั้น และยังทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการสอนแบบนั้น การตื่นตัวอยู่เสมอจะทำให้ความรู้สึกเบื่อ หรือ ล้า เกิดขึ้นได้ช้าลง จึงถือได้ว่าความเข้าใจที่ผู้เรียนพึงจะมีในวิถีทางต่าง ๆ ในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2. ควรมีการคำนวณระยะเวลาที่ใช้ฝึกทั้งในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้พอเหมาะพอควรเพราะการฝึกที่ดี การท่องจำที่ดี เมื่อทำมากเกินไป ก็จะทำให้ผู้เรียน เกิดความรู้สึกเบื่อบ่อย และพยายามหาทางหนีจากสภาวะการณ์การเรียนเช่นนั้นไปเอง ผู้เรียนอาจหนีได้สองทาง คือ ทางกาย และทางใจ การหนีทางกาย ได้แก่ การไม่เข้าห้องเรียน (หรือห้องปฏิบัติการ

ทางภาษา) ส่วนการหนีทางใจก็คือ ผู้เรียนจะยังคงพูดตามประโยคแม่แบบตามผู้สอนได้ทุกประการ แต่ใจหาได้จกจ่ออยู่กับประโยคเหล่านี้ ไม่กลับล่องลอยไปอยู่ที่อื่น ทำให้การเรียนไม่ได้ผลสมตามเป้าหมาย

ในกรณีที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมชนิดเดียวกันเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความล้าได้ วิธีแก้ไขคือ ผู้สอนต้องรู้จักวางแผนอย่างรอบคอบในการทำกิจกรรม หรือ แบบฝึกหัดต่าง ๆ ในชั้นเรียน ผู้สอนควรหัดให้มีความรู้สึกไวต่อปฏิกริยาของผู้เรียนและเตรียมพร้อมที่จะเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรม ในทันทีที่ได้เห็นร่องรอยของความล้าของผู้เรียน เช่นการเปลี่ยนจากการฝึกให้พูดตามมาเป็นคำถาม—ตอบ หรือความเข้าใจในการฟัง ผู้สอนที่ดีควรเตรียมกิจกรรมในการเรียนการสอนไว้หลาย ๆ ชนิดเสมอเวลาที่ตระเตรียมบทเรียน

ในการฝึกโดยอาศัยการฟังการพูด ผู้สอนควรจัดเนื้อหาที่ผู้เรียนจะสนใจและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตของผู้เรียนได้ ในบางครั้งอารมณ์ขันของผู้สอนอาจผ่อนคลายความตึงเครียดในชั้นเรียนลงได้ การฝึกฝนทางภาษาที่อยู่ในบรรยากาศที่เป็นกันเองไม่ตึงเครียดจนเกินไปจะทำให้การเรียนการสอนทางภาษาได้ผลคืออีกด้วย

ในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับการสอนให้พูดภาษาต่างประเทศในวิถีทางที่จะสามารถสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจต่อเจ้าของภาษาได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้มากกว่าคำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยค ข้อสำคัญเขาควรมีโอกาสได้มีประสบการณ์ร่วมกับเจ้าของภาษาโดยตรง แต่เนื่องจากที่ผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าไปคลุกคลีมีชีวิตร่วมอยู่ในหมู่เจ้าของภาษาโดยตรงนั้นเป็นไปได้โดยยาก ฉะนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาในข้อนี้ให้มากโดยผู้สอนอาจจะให้ความสำคัญแก่บทเรียนที่จะนำมาใช้ว่า บทเรียนนั้น ๆ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมเจ้าของภาษาหรือไม่ และในขณะเดียวกันก็อาจหารูปภาพ หนังสือ แมกกาซีน วารสาร ภาพยนตร์ เพลง หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะช่วยให้เข้าใจชีวิตและแนวความคิดของเจ้าของภาษา ผู้เรียนควรได้รับการสนับสนุนให้อ่านบทเรียนอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อที่จะได้เพิ่มพูนความคุ้นเคยทางด้านวัฒนธรรม และแนวความคิดของเจ้าของภาษา

บทสรุป

วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (audio-lingual) มีวัตถุประสงค์ที่จะลอกเลียนลักษณะนิสัยในการพูดภาษาแม่มาใส่ในภาษาที่สอง รากฐานทางทฤษฎีของแนวทางการสอนแบบนี้

มาจากนักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (descriptive linguistics) และจิตวิทยาทางพฤติกรรม (behavioristic psychology) หนังสือเรียนที่ใช้แนวการสอนแบบนี้ก็มีอยู่กว้างขวางและส่วนมากมีแนวทางโน้มเอียงไปในการรวมคำอธิบายทางไวยากรณ์มากขึ้น และใช้ภาษาแม่มากขึ้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ครูผู้สอนก็สามารถที่จะตัดแปลงแนวการสอนประเภทนี้เพื่อความเหมาะสมที่จะสอนนักเรียนของตน การฝึกจากบทสนทนาที่ดีการฝึกอุปประโยคภายใต้การควบคุมของครูก็ดี ตลอดจนเนื้อหาจากบทเรียนซึ่งจะเป็นเครื่องกระตุ้นและสนับสนุนในการเรียนเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนประกอบสำคัญของกิจกรรมในห้องเรียน จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้ผู้เรียนสร้างลักษณะนิสัยที่จะพัฒนาการพูดโดยอัตโนมัติเช่นเดียวกับภาษาแม่ของตน ขบวนการที่วุ่นวายนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างมาก กล่าวคือผู้เรียนจะถูกกำหนดให้โต้ตอบในสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมักจะสร้างขึ้นจากการที่สร้างรูปแบบภาษาที่สองขึ้นมาเพื่อที่จะสื่อสารทางภาษาให้คนอื่นเข้าใจ เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้เวลามากในการฟังแม่แบบ พูดตามแม่แบบหรือเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ จากประโยคแม่แบบ ข้อดีของวิธีการสอนชนิดนี้คือการออกเสียง ความจำจากการฟัง และความสามารถในการพูดด้วยความเร็วใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

หนังสืออ้างอิง

- Brooks, Nelson *Language and Language Learning : Theory and Practice*, 2nd ed. New York : Harcourt, Brace & World, 1964
- Chastain, Kenneth. *Developing Second Language Skills : Theory to Practice*. 2nd. ed. Chicago : Rand McNally College Publishing Co., 1976
- Rivers, Wilga M. *The Psychologist and the Foreign Language Teacher*. Chicago : The University of Chicago Press, 1964
- . *Teaching Foreign Language Skills*. Chicago : The University of Chicago Press, 1968

หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม

- Allen, Harold B. and Russel N. Campbell, *Teaching English as a Second Language : A Book of Readings*, McGraw-Hill, 2nd. ed. 1972.
- Carroll, John B. *The Study of Language* Cambridge, Massachusetts 1959.
- Chastain, K. "The Audio-Lingual Habit Theory Versus The Cognitive Code-Learning Theory : Some Theoretical Considerations" in Robert C. Lugton (ed.) *Language and the Teacher : A Series in Applied Linguistics*. Vol. 17, The Center for Curriculum Development, Inc. Philadelphia, 1971.
- Decanay, F. R. *Techniques and Procedures in Second Language Teaching*, Oceana Press, 1963.
- Finocchiaro Mary. *English as a Second Language : From Theory to Practice*, New York : Regents, 1974.
- Fries, Charles C. *Teaching and Learning English as a Foreign Language*, University of Michigan Press, 1945.
- Lado, Robert. *Language Teaching : A Scientific Approach*, New York : McGraw-Hill, 1964.
- Morton, F.R. and Lane, H.L. *Techniques of Operant Conditioning*. An address to the International Congress of Applied Psychology, Copenhagen., 1961.
- Valdman, Albert. "Toward a Better Implementation of the Audio-Lingual Approach" in Robert C. Lugton (ed.) *Language and the Teacher : A Series in Applied Linguistics*. Vol. 17, The Center for Curriculum Development, Inc. Philadelphia, 1971.